

Wilt vragen over

BONUSSSEN

BESMETTE BONUSSSEN

NOODLIJDENDE, DOOR DE STAAT GESTUTTE BANKEN DELEN HONDERDEN MILJOENEN AAN BONUSSSEN UIT. WAAROM? EN KAN DAT ZO MAAR?

tekst **Willemijn Kruijssen** illustratie **Tammo Schuringa**

1 Hoe kan ING, waarmee het zo slecht gaat, nog steeds bonussen uitkeren?

Die afspraken dateren van voor de kredietcrisis. Sinds die crisis, en de miljardensteun van de overheid om ING overeind te houden, maken veel mensen zich boos over de miljoenenbonussen. Zoals eerder al bij ABN Amro gebeurde. Daar ging het weliswaar om in de cao vastgelegde bonussen, maar aan de andere kant: ABN Amro is helemaal in handen van de staat.

Maar bonussen draai je niet zomaar terug, zegt arbeidsmarktdeskundige Suzanne Jungjohann van Towers Perrin. 'Als een doelstelling was dat het ziekteverzuim op jouw afdeling niet hoger dan vijf procent zou zijn en dat heb je gehaald, kan ik me voorstellen dat je niet staat te springen om die bonus weer in te leveren.'

2 Om wat voor bonussen gaat het bij ING eigenlijk?

Het gaat vooral om bonussen voor de 1200 topmanagers, de laag onder de raad van bestuur. Van hen werken er tweehonderd in Nederland.

Bestuursvoorzitter Jan Hommen heeft hen inmiddels opgeroepen hun bonussen vrijwillig in te leveren. Wat de managers precies hebben moeten doen voor deze bonussen, is onduidelijk.

'Als er ergens een gebrek aan is, is het aan transparantie', zegt Gerard Mertens, hoogleraar bedrijfseconomie aan de Rotterdam School of Manage-

ment. 'Achteraf kun je wel vraagtekens zetten bij het ambitieniveau van die *targets*, aangezien de groep ze blijkbaar wel heeft gehaald. Zelfs nu ING recordverliezen heeft moeten rapporteren.'

3 Zouden de bonussen ook zijn uitgedeeld als ING geen staatssteun had gekregen?

'Dat is hypothetisch', en daarom wil ING niet op die vraag ingaan. Mertens denkt dat de bonussen ook dan waren uitgekeerd, omdat het afspraken zijn tussen onderneming en werknemers. 'Je kunt niet achteraf eenzijdig een overeenkomst aanpassen.'

Ferdinand Grapperhaus, hoogleraar arbeidsrecht aan de Universiteit Maastricht, schreef twee weken geleden daarentegen in *de Volkskrant*: 'Zonder financiële steun zou het bedrijf failliet gaan en de bonus over het verleden in zijn geheel in rook op.' Hij schreef verder dat de Hoge Raad heeft bepaald dat in uitzonderlijke situaties bedrijven bestaande af-

spraken met werknemers mogen openbreken. En de kredietcrisis is een uitzonderlijke situatie.

4 Kan minister Bos van Financiën nog ingrijpen?

In ieder geval zal Bos ervoor zorgen dat bij nieuwe steunoperaties bonussen (bovenop de in cao's overeengekomen bonussen) niet doorgaan. In het uiterste geval wil Bos onderzoeken of hij het voorbeeld van president Obama kan volgen. Die heeft in een spoedwet geregeld dat de bonussen bij verzekeraar AIG met negentig procent worden belast. Dat bedrijf kreeg miljarden staatssteun, dat zo voor een summier deel weer in de staatskas vloeit.

5 Blijven banken met bonussen werken?

Ja. Bonussen kunnen werknemers namelijk stimuleren harder, of slimmer, te werken. Het beloningsbeleid zal wel veranderen, verwacht Gerard Mertens. 'De doelstellingen die werden gesteld waren niet scherp genoeg, niet ambitieus genoeg, dus dat zal anders moeten. Daarbij zullen bonussen ook op andere maatstaven dan alleen financiële gebaseerd moeten worden. Denk aan klanttevredenheid en duurzaamheid.'

ING komt in ieder geval in 2010 met

een ander beloningsbeleid. Ook toezichthouders De Nederlandsche Bank en Autoriteit Financiële Markten komen met nieuwe aanbevelingen voor het beloningsbeleid van financiële instellingen. Minister Bos vindt dat commissarissen ook de verantwoordelijkheid moeten nemen als het gaat om beloningen voor hoogste managers, niet alleen voor die van bestuursleden, zoals nu nog het geval is. Beloningsexperts verwachten ook dat er aan de verhouding tussen prestatie en bonus zal worden gesleuteld. Bonussen stijgen nu vaak onevenredig hard. Mertens: 'Als de winst met tien procent stijgt, stijgt de bonus met een kwart, als de winst met twintig procent stijgt, stijgt de bonus met de helft.'

WILLEMJIN.KRUIJSSSEN@INTERMEDIAR.NL

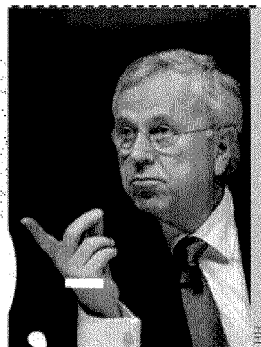
STAATSSTEUN

■ **ING heeft 10 miljard** euro aan Nederlandse staatssteun en **1,5 miljard** aan Amerikaanse steun ontvangen. Daarnaast garandeert de Nederlandse overheid ook **22 miljard** aan ING hypotheek. Over 2008 heeft de bank **300 miljoen** aan bonussen betaald aan 40 duizend werknemers.

LATER LOON

■ **0 Euro.** Het bedrag dat ING-topman Jan Hommen dit jaar krijgt aan salaris. Vrijwilligerswerk? Niet echt. Hij wordt over 2009 beloond zodra ING in 2010 een nieuw beloningstelsel heeft.

BRON: DE VOLKSKRANT

Zelfmoord

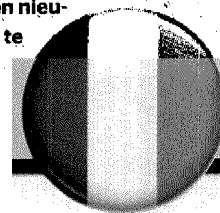
■ 'Ze zouden het Japanse voorbeeld moeten volgen: een buiging maken, sorry zeggen en dan opstappen of zelfmoord plegen.' Charles Grassley, senator van de Amerikaanse staat Iowa, over de AIG-managers die bonussen kregen. Inmiddels hebben de meesten daarvan af gezien.

AANDEELHOUDERS

■ **Phillips was het eerste bedrijf in Nederland** waar aandeelhouders een beloningsregeling afwezen. Vorig jaar verwierpen ze het voorstel van Phillips om ook opties uit te keren bij matige prestaties.

BONUSVERBOD

■ **Frankrijk heeft als eerste land bonussen verboden bij door de staat gesteunde banken.** De Franse regering nam dit besluit vorige week toen de banksector weigerde met een nieuwe gedragscode te komen.

BONUSSEN VERDUBBELD

■ **Het basissalaris van bestuurders bij beursgenoteerde bedrijven is tussen 2002 en 2006 met twintig procent gegroeid. In dezelfde verdubbelden de bonussen.**

BRON: TRANSPARANTIE BELONINGSSYSTEEM IN NEDERLAND ONDERMAATS, RSM ERASMUS UNIVERSITEIT 2007

VERDIENDE BONUS

■ **Het morele appel van Jan Hommen ('betaal beloning terug') schoot Rob Eijlt, voorzitter van ING's ondernemingsraad, in het verkeerde keelgat.** Hij zegt dat de tweehonderd Nederlandse managers de prestatiebeloning wél verdienen en dat de ING haar afspraken moet nakomen.